

7 Σεπτεμβρίου 2022

Ἡ γέννηση τῆς Θεοτόκου (Schmemmann Alexander Protopresbyter (1921-1983))

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Ἡ εὐλάβεια ποὺ δείχνει ἡ Ἐκκλησία στὴν Παναγία ριζώνει στὴν ὑπακοή της στὸν Θεό, στὴν ἐκούσια ἐπιλογή της νὰ δεχθεῖ μιὰ πρόσκληση ἀδύνατη στὰ ἀνθρώπινα μέτρα. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἀνέκαθεν τόνιζε τὴ σύνδεση τῆς Παναγίας μὲ τὸν ἄνθρωπο καὶ χαίρεται γι' αὐτὴν καὶ τὴ θεωρεῖ ὡς τὸν καλύτερο, καθαρότερο καὶ πιὸ ὑπέροχο καρπὸ τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας καὶ τῆς ἀναζητήσεως τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, τῆς ἀναζητήσεως τοῦ ἔσχατου νοήματος, τοῦ ἔσχατου περιεχομένου τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐν στῇ Δυτικῇ Χριστιανοσύνῃ ἡ εὐλάβεια πρὸς τὴν Παναγία περιστράφηκε γύρω

ἀπὸ τὴν ἀειπαρθενία της, ἡ καρδιά τῆς εὐλάβειας, τῆς σκέψεως καὶ τῆς ἀγάπης τῆς Ὁρθόδοξης Ἀνατολῆς πρὸς τὴν Παναγία, ὑπῆρξε πάντοτε ἡ Μητρότητά της, ἡ σχέση σαρκὸς καὶ αἵματος ποὺ εἶχε μὲ τὸν Ἰησοῦ Χριστό. Ἡ Ἀνατολή χαίρεται ποὺ ὁ ρόλος τοῦ ἀνθρώπου εἶναι βασικὸς στὸ θεῖο σχέδιο. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἔρχεται στὴ γῆ, ὁ Θεὸς ἐμφανίζεται γιὰ νὰ λυτρώσει τὸν κόσμον, γίνεται ἄνθρωπος γιὰ νὰ ἐνσωματώσει τὸν ἄνθρωπο στὴ θεϊκὴ του κλήση, καὶ σ' αὐτὸ συμμετέχει ὀλόκληρη ἡ ἀνθρωπότητα.

Ἄν ἀντιληφθοῦμε πὼς ἡ κοινὴ φύση τοῦ Χριστοῦ μὲ τὴ δική μας εἶναι ἡ μεγαλύτερη χαρὰ καὶ τὸ μεγαλύτερο βάθος τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι γνήσιος ἄνθρωπος κι ὄχι κάποιο φάντασμα ἢ κάποιο ἀσώματο φαινόμενο, ὅτι εἶναι κάποιος ἀπὸ μᾶς καὶ παραμένει αἰωνίως ἐνωμένος μαζί μας μέσω τῆς ἀνθρώπινης φύσεώς Του, τότε ἡ εὐλάβεια πρὸς τὴν Παναγία γίνεται κατανοητὴ, ἐπειδὴ αὐτὴ τοῦ προσέφερε τὴν ἀνθρώπινη φύση, τὴ σάρκα καὶ τὸ αἷμα Του. Αὐτὴ δίνει τὴ δυνατότητα στὸν Χριστὸ νὰ ὀνομάζεται πάντοτε ἰσχυρῶς τοῦ Ἀνθρώπου”.

Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου... ὁ Θεὸς ποὺ κατῆλθε κι ἔγινε ἄνθρωπος, ὥστε νὰ μπορέσει ὁ ἄνθρωπος νὰ ἐξαγιαστεῖ, νὰ μπορέσει νὰ γίνῃ κοινωνὸς τῆς ἁγίας φύσεως” (Βλ’ Πέτρου 1, 4), ἢ, σύμφωνα μὲ τὴν ἔκφραση τῶν διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, νὰ ἰσοθεωθεῖ”.

Ἀκριβῶς ἐδῶ, σ’ αὐτὴ τὴν ἐξαιρετικὴ ἀποκάλυψη τῆς αὐθεντικῆς φύσεως καὶ κλήσεως τοῦ ἀνθρώπου, βρίσκεται ἡ πηγὴ αὐτῆς τῆς εὐγνωμοσύνης καὶ τρυφεράδας ποὺ περιβάλλει τὴ Θεοτόκο, ὡς σύνδεσμός μας μὲ τὸν Χριστό, καὶ μέσω Αὐτοῦ μὲ τὸν Θεό. Πουθενὰ δὲ ἄλλου δὲν ἀντικατοπτρίζεται αὐτὸ καλύτερα ἀπ’ ὅ,τι στὴ γέννηση τῆς Θεοτόκου.

Σὲ κανένα ὅμως σημεῖο τῆς ἁγίας Γραφῆς δὲν ἀναφέρεται τίποτε γι’ αὐτὸ τὸ γεγονός. Γιατί ὅμως θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναφέρεται; Ὑπάρχει κάτι τὸ ἀξιόλογο, κάτι τὸ ιδιαίτερα μοναδικὸ στὴ συνηθισμένη γέννηση ἑνὸς παιδιοῦ, σὲ μία γέννα ὅπως ὅλες οἱ ἄλλες; Ἄν ὅμως ἡ Ἐκκλησία ἄρχισε νὰ μνημονεύει τὸ γεγονός μὲ μιὰ ιδιαίτερη ἐορτὴ, αὐτὸ δὲν ἔγινε ἐπειδὴ ἡ γέννα καθαυτὴ ἦταν κάτι τὸ μοναδικὸ ἢ θαυματουργικὸ ἢ ἀσυνηθιστὸ γεγονός. Τὸ ἀντίθετο, μάλιστα.

Τὸ ὅτι εἶναι τόσο συνηθισμένο γεγονός ἀποκαλύπτει μιὰ φρεσκάδα καὶ μιὰ λάμψη ὅσον ἀφορᾷ τὸ καθετὶ ποὺ ἀποκαλοῦμε ἰσχυρῶς τὸν ἄνθρωπο” καὶ συνηθισμένο, καὶ δίνει νέο βάθος στὶς ἰσχυρῶς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Τί παρατηροῦμε στὴν εἰκόνα τῆς ἐορτῆς, ὅταν τὴν ἀντικρίζουμε μὲ τὰ πνευματικὰ μας μάτια; Πάνω σ’ ἓνα κρεβάτι εἶναι ξαπλωμένη μιὰ γυναίκα, ἡ Ἄννα, σύμφωνα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ παράδοση, ποὺ μόλις ἔχει γεννήσει μιὰ κόρη. Δίπλα της εἶναι

ὁ πατέρας τοῦ παιδιοῦ, ὁ Ἰωακείμ, σύμφωνα πάλι μὲ τὴν ἴδια παράδοση. Λίγες γυναῖκες στέκονται ἐκεῖ κοντά, ποὺ πλένουν τὸ νεογέννητο γιὰ πρώτη φορά. Τὸ πιὸ συνηθισμένο, δηλαδή, καὶ ἀπαρατήρητο γεγονός.

Ἦ δὲν εἶναι ἔτσι; Μήπως ἡ Ἐκκλησία θέλει, μέσα ἀπὸ αὐτὴ τὴν εἰκόνα, νὰ μᾶς πεῖ πῶς ἡ κάθε γέννα, ἡ εἴσοδος κάθε νέου ἀνθρώπου στὸν κόσμον καὶ στὴ ζωὴ, δὲν εἶναι παρὰ ἓνα μέγιστο θαῦμα, ἓνα θαῦμα ποὺ διαρρηγνύει κάθε ρουτίνα, ἐπειδὴ σημαδεύει τὴν ἀρχὴ κάποιου γεγονότος δίχως τέλος, τὴν ἀρχὴ μιᾶς μοναδικῆς καὶ ἀνεπανάληπτης ζωῆς, τὴν ἀρχὴ ἐνὸς νέου προσώπου;

Μὲ κάθε γέννα ὁ κόσμος δημιουργεῖται, κατὰ μία ἔννοια, ἐξ ἀρχῆς, καὶ προσφέρεται ὡς δῶρο σὲ αὐτὸν τὸ νέο ἄνθρωπο γιὰ νὰ εἶναι ἡ ζωὴ του, ὁ δρόμος του, ἡ δημιουργία του.

Κατ' ἀρχάς, αὐτὴ ἡ γιορτὴ δὲν εἶναι παρὰ ἓνας γενικὸς ἐορτασμὸς τῆς γεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου, καί, ὅπως λέει τὸ Εὐαγγέλιο, δὲν θυμόμαστε πλέον τὴν ἀγωνία "διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον!" (Ἰωαν. 16,21).

Δεύτερον, τώρα γνωρίζουμε αὐτὸν τοῦ ὁποίου τὴν ἰδιαίτερη γέννηση καὶ τὸν ἐρχομὸ ἐορτάζουμε: τὴν Παναγία. Γνωρίζουμε τὴ μοναδικότητα, τὴν ὁμορφιά, τὴ χάρη ἀκριβῶς αὐτοῦ τοῦ παιδιοῦ, τὸν προορισμὸ του, τὴ σημασία του γιὰ μᾶς καὶ γιὰ ὅλοκληρο τὸν κόσμον.

Καὶ τρίτον, γιορτάζουμε ὅλους ὅσοι προετοίμασαν τὸν δρόμο τῆς Παναγίας, ποὺ συνέβαλαν στὸ νὰ κληρονομήσει τὴ χάρη καὶ τὴν ὁμορφιά. Σήμερα πολλοὶ ἄνθρωποι μιλοῦν γιὰ κληρονομικότητα, ἄλλα μόνο μὲ μία ἀρνητικὴ, ὑποδουλωτικὴ καὶ αἰτιοκρατικὴ ἔννοια. Ἡ Ἐκκλησία πιστεύει σὲ μία θετικὴ καὶ πνευματικὴ κληρονομικότητα. Πόση πίστη, πόση καλωσύνη, πόσες γενιὲς ἀνθρώπων ποὺ ἀγωνίστηκαν νὰ ζήσουν τὴν ἀγιότητα, δὲν χρειάστηκαν πρὶν τὸ δένδρο τῆς ἱστορίας μπορέσει νὰ βγάλει ἓνα τέτοιο ὑπέροχο καὶ εὐωδιαστὸ λουλούδι -τὴν Παρθένο Παναγία! Γι' αὐτὸ ἡ ἐορτὴ τῆς Γεννήσεώς της εἶναι ἓνας ἐορτασμὸς τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας, ἐορτασμὸς τῆς πίστεως στὸν ἄνθρωπο, ἓνας ἐορτασμὸς τοῦ ἀνθρώπου.

Δυστυχῶς ὅμως, ἡ κληρονομιά τοῦ κακοῦ εἶναι πολὺ πιὸ ὀρατὴ καὶ γνωστὴ σήμερα. Ὑπάρχει τόσο κακὸ γύρω μας, ὥστε αὐτὴ ἡ πίστη στὸν ἄνθρωπο, στὴν ἐλευθερία του, στὴ δυνατότητά του νὰ παραδίδει στὶς μελλοντικὲς γενιὲς μιὰ φωτεινὴ κληρονομιά καλοσύνης ἔχει σχεδὸν ἐξατμιστεῖ κι ἔχει ἀντικατασταθεῖ ἀπὸ τὸν κυνισμὸ καὶ τὴν ὑποψία...

Αὐτὸς ὁ ἐχθρικὸς κυνισμὸς καὶ ἡ ἀποθαρρυντικὴ ὑποψία εἶναι ἀκριβῶς ὅ,τι μᾶς κάνει ν' ἀπομακρυνόμαστε ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία, τὴ στιγμὴ ποὺ αὐτὴ γιορτάζει, μὲ

τέτοια χαρὰ καὶ πίστη, τὴ γέννηση ἑνὸς κοριτσιοῦ, στὸ ὁποῖο συγκεντρώνεται ὅλη ἡ καλοσύνη, ἡ πνευματικὴ ὁμορφιά, ἡ ἄρμονία καὶ ἡ τελειότητα, ποὺ εἶναι στοιχεῖα τῆς γνήσιας ἀνθρώπινης φύσεως.

Μέσα ἀπ' αὐτὸ τὸ νεογέννητο κορίτσι, ὁ Χριστὸς -τὸ δῶρο τοῦ Θεοῦ, ἡ συνάντηση μαζί Του - ἔρχεται ν' ἀγκαλιάσει τὸν κόσμο. Ἐορτάζοντας ἔτσι τὴ γέννηση τῆς Παναγίας, βρισκόμαστε ἤδη στὸν δρόμο πρὸς τὴ Βηθλεέμ, κινούμενοι πρὸς τὸ χαρμόσυνο μυστήριο τῆς Παναγίας ὡς Θεοτόκου.

Πηγή: agiazoni.gr